

# РЕГУЛАЦИЈА НА КОМИСИЈАТА (ЕУ) 2017/2196

Од 24 ноември 2017

**воспоставување мрежни правила при вонредна состојба и  
обновување на електричната енергија**

**(Текст со важност за ЕЕА)**

ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА,

Имајќи го предвид Договорот за функционирање на Европската Унија,

Имајќи ја предвид Регулативата (ЕЗ) бр. 714/2009 на Европскиот парламент и на Советот од 13 јули 2009 година за условите за пристап до мрежата за прекугранична размена на електрична енергија и укинување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1228/2003 <sup>(1)</sup> и особено Член 6 (11) од нејзе,

Со оглед на тоа што:

- 1) Целосно функционирачкиот и меѓусебно поврзаниот внатрешен пазар на електрична енергија е клучен за одржување на сигурноста во снабдувањето со енергија, зголемување на конкурентноста и осигурување дека сите потрошувачи можат да купуваат енергија по пристапни цени.
- 2) Регулативата (ЕЗ) бр. 714/2009 утврдува недискриминаторски правила со кои се регулира пристапот до мрежата за прекугранична размена на електрична енергија со цел да се обезбеди правилно функционирање на внатрешниот пазар на електрична енергија.
- 3) Регулативата на Комисијата (ЕУ) 2017/1485 <sup>(2)</sup> утврдува усогласени правила за работата на системот за оператори на преносен систем („ОЕПС“), регионалните координативни центри („РСЦ“), оператори на дистрибутивни системи („ОДС“) и значајни корисници на мрежата („ЗКМ“). Идентификува различни критични состојби на системот (нормална состојба, состојба на предупредување, вонредна состојба, безнапонска состојба и обновување). Исто така, вклучува барања и принципи за да се обезбедат услови за одржување на оперативната

сигурност низ целата Унија и да се промовира координацијата на работата на системот, барањата и принципите за оперативно планирање и изготвување на дневни распореди, потребни за да се предвидат тешкотиите за оперативната сигурност во реално време и барањата и принципите за оптоварување на фреквенцијата и резерви во Унијата.

- 4) Треба да се развие заеднички сет на минимални барања и принципи за постапките и дејствијата што треба конкретно да се спроведат кога се во случаи на вонредна состојба, безнапонска состојба и обновување.
- 5) И покрај тоа што секој ОЕПС е одговорен за одржување на оперативната сигурносна во својата контролна област, безбедното и ефикасно работење на електроенергетскиот систем на Унијата е задача што ја делат сите ОЕПС на Унијата, бидејќи сите национални системи се, во одредена мерка, меѓусебно поврзани и грешка во една контролна област може да влијае на другите области. Ефикасното работење на електроенергетскиот систем на Унијата, исто така, бара тесна соработка и координација помеѓу засегнатите страни.
- 6) Затоа е потребно да се утврдат усогласени барања во врска со техничките и организациските мерки со цел да се спречи ширењето или влошувањето на инцидент во националниот систем и да се избегне ширењето на нарушената состојба и безнапонска состојба на други системи. Исто така, потребно е да се утврдат усогласени процедури што ОЕПС треба да ги спроведат со цел повторно да се воспостави нормалната или вонредната состојба при ширењето на нарушувањето или безнапонска состојбата.
- 7) Секој ОЕПС треба да воспостави одбранбен план и план за повторно воспоставување, преку пристап во три чекори: фаза на дизајнирање, составена од дефинирање на деталната содржина на планот; фаза на имплементација, која се состои во развој и инсталација на сите потребни средства и услуги за активирање на планот; и фаза на активирање, која се состои од оперативна употреба на една или повеќе мерки од планот.

- 8) Усогласувањето на барањата за воспоставување од страна на ОЕПС на нивниот одбранбен план и планот за обновување треба да обезбеди целосна ефикасност на тие планови на ниво на Унијата.
- 9) ОЕПС треба да обезбедат континуитет на трансакциите со енергија за време на вонредна состојба, безнапонска состојба или повторно воспоставување и да ги суспендираат активностите и придружните процеси на пазарот само како последно решение. Треба да се воспостават јасни, објективни и усогласени услови под кои енергетските трансакции можат да бидат прекинати и последователно да бидат обновени.
- 10) Секој ОЕПС треба да поддржува кој било друг ОЕПС во состојба на вонредна состојба, безнапонска состојба или повторно воспоставување, на барање, доколку таквата поддршка не го доведе системот ОЕПС кој поддржува во вонредна состојба или безнапонска состојба.
- 11) Во земјите-членки каде што се користат системи за јавна комуникација, ОЕПС, ОДС, ЗКМ и давателите на услуги за повторно воспоставување треба да се обидат да добијат статус на телекомуникациски приоритет од соодветниот давател на телекомуникации.
- 12) На 20 јули 2015 година, Агенцијата за соработка на енергетските регулатори („Агенцијата“) препорача усвојување од страна на Комисијата за Мрежните Правила за балансирање на електрична енергија, предмет на барањата содржани во препораката на Агенцијата бр. 3/2015.
- 13) Во прилог на општите одредби од Регулативата (ЕУ) 2017/1485, потребни се специфични барања за да се гарантира размена на информации и комуникација за време на вонредни состојби, безнапонска состојба или повторно воспоставување, како и достапност на критични алатки и установи неопходни за работа и обнова на системот.
- 14) Оваа Регулатива е донесена врз основа на Регулативата (ЕЗ) бр. 714/2009 што ја дополнува и од која претставува составен дел. Упатувањата на Регулативата (ЕЗ) бр. 714/2009 во други правни акти треба да се сфатат дека се однесуваат и на оваа Регулатива.

- 15) Мерките предвидени во оваа Регулатива се во согласност со мислењето на Комитетот наведено во Член 23 (1) од Регулативата (ЕЗ) бр. 714/2009,

ЈА ДОНЕСЕ ОВАА РЕГУЛАТИВА:

## **ГЛАВА I**

### **ОПШТИ ОДРЕДБИ**

#### *Член 1*

#### **Содржина**

Заради зачувување на оперативната сигурност, спречување на ширење или влошување на инцидентот за да се избегне широко распространето нарушување и безнапонска состојба, како и да се овозможи ефикасно и брзо воспоставување на системот за електрична енергија од вонредна состојба или безнапонска состојба, оваа Регулатива утврдува Мрежни Правила кои ги утврдуваат барањата за:

- а) управувањето од страна на ОЕПС со вонредните состојби, безнапонска состојбата и повторното воспоставување;
- (б) координација на работата на системот низ целата Унија во вонредни состојби, безнапонска состојба и повторно воспоставување;
- (в) симулациите и тестовите за да се гарантира сигурно, ефикасно и брзо враќање на меѓусебно поврзаните преносни системи во нормална состојба од вонредна состојби или безнапонска состојба;
- (г) алатките и постројките потребни за да се гарантира сигурно, ефикасно и брзо повторно воспоставување на меѓусебно поврзаните преносни системи во нормална состојба од вонредна состојба или безнапонска состојба.

#### *Член 2*

#### **Опсег**

1. Оваа Регулатива се однесува на ОЕПС, ОДС, ЗКМ, даватели на услуги за одбрана на ЕЕС, даватели на услуги за повторно воспоставување, балансно одговорни страни, даватели на балансни услуги, номинирани оператори на пазарот на електрична енергија („NEMO“) и други субјекти назначени за извршување на функциите на пазарот согласно Регулативата на Комисијата (ЕУ) 2015/1222 <sup>(3)</sup> и до Регулативата на Комисијата (ЕУ) 2016/1719 <sup>(4)</sup>.
2. Особено, оваа Регулатива се применува на следниве ЗКМ:
  - (а) постојните и новите модули за производство на електрична енергија класифицирани како тип Ц и Д во согласност со критериумите утврдени во член 5 од Регулативата на Комисијата (ЕУ) 2016/631 (5);
  - (б) постојните и новите модули за производство на електрична енергија класифицирани како тип В во согласност со критериумите утврдени во Член 5 од Регулативата (ЕУ) 2016/631, каде што се идентификувани како ЗКМ во согласност со Член 11 (4) и Член 23 (4);
  - (в) постојни и нови потрошувачи директно приклучени на преносна мрежа;
  - (г) постојни и нови затворени дистрибутивни системи директно приклучени на преносна мрежа;
  - (д) даватели на редиспечирање на модули за производство на електрична енергија или потрошувачи преку агрегација и даватели на активна резерва на енергија во согласност со Наслов 8 од Регулативата (ЕУ) 2017/1485; и
  - (ѓ) постојните и новите системи за пренос на високонапонска еднонасочна струја („HVDC“) и модулите на енергетски парк директно приклучени на еднонапонска струја во согласност со критериумите утврдени во Член 4 (1) од регулативата на Комисијата (ЕУ) 2016/1447 (6).
3. Оваа Регулатива ќе се применува на постојните и новите модули за производство на електрична енергија од типот А, во согласност со критериумите утврдени во Член 5 од Регулативата (ЕУ) 2016/631, на постојните и новите модули за производство на електрична енергија од типот Б, освен оние наведени во став 2 (б), како и на постојните и новите потрошувачи, затворените системи за дистрибуција и трети лица кои

обезбедуваат одзив на потрошувачка кога тие се квалификуваат како даватели на услуги за одбрана на ЕЕС или даватели на услуги за повторно воспоставување во согласност со Член 4 (4).

4. Модули за производство на електрична енергија од типот А и тип В, наведени во став 3, потрошувачи и затворени системи за дистрибуција што обезбедуваат одзив на потрошувачка, можат да ги исполнат барањата на оваа Регулатива или директно или индиректно преку трета страна, под условите утврдени во согласност со Член 4 (4).
5. Оваа Регулатива ќе се применува на единиците за складирање на енергија на ЗКМ, давателите на услуги за одбрана на ЕЕС или давателите на услуги за повторно воспоставување, што може да се користат за балансирање на системот, под услов тие да бидат идентификувани како такви во одбранбените планови на системот, плановите за повторно воспоставување или во соодветните договори за услуги.
6. Оваа Регулатива се применува на преносните системи, дистрибутивните системи и интерконекции во Унијата, освен преносните системи и дистрибутивните системи или делови од преносните системи и дистрибутивните системи на островите на земјите-членки, чии системи не се управуваат истовремено со континентална Европа, Велика Британија , Скандинавија, Ирска и Северна Ирска или Балтичката синхрона област, под услов ова несинхроно работење да не резултира од нарушување.
7. Во земјите-членки каде што постојат повеќе од еден оператор на преносен систем, оваа Регулатива се применува на сите оператори на преносниот систем во таа земја-членка. Кога операторот на преносниот систем нема функција релевантна за една или повеќе обврски според оваа Регулатива, земјите-членки можат да обезбедат дека одговорноста за усогласување со тие обврски е доделена на еден или повеќе различни специфични оператори на преносен систем.
8. ОЕПС на Литванија, Латвија и Естонија се, сè додека и до степен до кој тие работат во синхрон режим во синхрона област каде што не се сите држави обврзани со законодавството на Унијата, изземени од примената на Членовите 15, 29 и 33 , освен ако поинаку не е предвидено во договор за соработка со ОЕПС на трети земји што претставува основа

за нивна соработка во врска со безбедно работење на системот во согласност со Член 10.

### Член 3

#### Дефиниции

За целите на оваа Регулатива, дефинициите предвидени во Член 2 од Директивата 2009/72 / ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот <sup>(7)</sup>, Член 2 од Регулативата (ЕЗ) бр. 714/2009, Член 2 од Регулативата на Комисијата (ЕУ) бр. 543/2013 <sup>(8)</sup>, Член 2 од Регулативата (ЕУ) 2015/1222, Член 2 од Регулативата (ЕУ) 2016/631, Член 2 од регулативата на Комисијата (ЕУ) 2016/1388 <sup>(9)</sup>, Член 2 од Регулативата (ЕУ) 2016/1447 се применува Член 2 од Регулативата (ЕУ) 2016/1719 и Член 2 од регулативата (ЕУ) 2017/1485.

Покрај тоа, се применуваат следниве дефиниции:

- 1) „Давател на услуги за одбрана на ЕЕС“ е правно лице со законска или договорна обврска да обезбеди услуга што придонесува за една или повеќе мерки од одбранбениот план на системот;
- 2) Давател на услуги за повторно воспоставување“ е правно лице со законска или договорна обврска да обезбеди услуга што придонесува за една или повеќе мерки од планот за повторно воспоставување;
- 3) „Значаен корисник на мрежата со висок приоритет“ значи значаен корисник на мрежата за кој се применуваат посебни услови за исклучување и повторно напојување;
- 4) „нетирана-потрошувачка“ е нето-вредноста на активната моќност која се гледа од дадена точка на системот, пресметана како (оптоварување-производство), генерално изразена во киловати (kW) или мегавати (MW), во даден момент или во просек над која било означен временски интервал;
- 5) „План за повторно воспоставување“ значи сите технички и организациски мерки потребни за враќање на системот во нормална состојба;

- 6) „Повторно ставање под напон“ значи повторно поврзување на производството и оптоварувањето за да се активираат деловите на системот што биле исклучени;
- 7) „Стратегија за повторно ставање под напон од горе надолу“ значи стратегија која бара помош од други ОЕПС за повторно ставање под напон делови од системот на ОЕПС;
- 8) „Стратегија за повторно ставање под напон од долу нагоре“ значи стратегија каде што дел од системот на ОЕПС може повторно да се става под напон без помош од други ОЕПС;
- 9) „Ресинхронизација“ значи синхронизирање и повторно поврзување на два синхронизирани региони на точката на ресинхронизација;
- 10) „Водач на фреквенција“ значи ОЕПС назначен и одговорен за управување со системската фреквенција во синхронизиран регион или синхрона област со цел да се воспостави фреквенцијата на системот назад во номиналната фреквенција;
- 11) „Синхронизиран регион“ е дел од синхроната област покриена со меѓусебно поврзани ОЕПС со заедничка фреквенција на системот и која не е синхронизирана со остатокот од синхроната област;
- 12) „Водач на ресинхронизација“ значи ОЕПС назначен и одговорен за ресинхронизација на два синхронизирани региони;
- 13) „Точка на ресинхронизација“ е уредот што се користи за поврзување на два синхронизирани региони, обично прекинувач.

#### *Член 4*

#### **Регулаторни аспекти**

1. При примена на оваа Регулатива, земјите-членки, регулаторните тела, надлежните субјекти и операторите на системот:
  - (а) ги применуваат принципите на пропорционалност и недискриминација;
  - (б) обезбедуваат транспарентност;
  - (в) го применуваат принципот на оптимизација помеѓу највисоката вкупна ефикасност и најниските вкупни трошоци за сите вклучени страни;

(г) се осигуруваат дека ОЕПС колку што е можно ги користат механизмите засновани на пазарот за да се осигури безбедноста и стабилноста на мрежата;

(д) ги почитуваат техничките, правните, личните безбедносни и сигурносни ограничувања;

(ѓ) ја почитуваат одговорноста доделена на релевантниот ОЕПС со цел да се обезбеди сигурност на системот, вклучително и како што се бара со националното законодавство;

(е) се консултираат со релевантни ОДС и ги земаат предвид потенцијалните влијанија врз нивниот систем; и

(ж) ги земаат предвид договорените европски стандарди и технички спецификации.

2. Секој ОЕПС ги доставува следните предлози до релевантниот регулаторен орган во согласност со Член 37 од Директивата 2009/72 / ЕЗ за одобрување:

(а) условите да дејствуваат како даватели на услуги на одбрамбен план на договорна основа во согласност со став 4;

(б) условите да дејствуваат како даватели на услуги за повторно воспоставување на системот на договорна основа во согласност со став 4;

(в) списокот на ЗКМ одговорни за спроведување на нивните инсталации на мерките што произлегуваат од задолжителните барања утврдени во Регулативите (ЕУ) 2016/631, (ЕУ) 2016/1388 и (ЕУ) 2016/1447 и / или од националното законодавство и списокот од мерките што треба да ги спроведат овие ЗКМ, идентификувани од ОЕПС според Членови 11 (4) (в) и 23 (4) (в);

(г) список на значајни корисници на мрежи со висок приоритет наведени во Членовите 11 (4) (г) и 23 (4) (г) или принципите што се применуваат за тие да се дефинираат и условите за исклучување и повторно ставање под напон на корисниците на мрежата со висок приоритет, освен ако не е дефинирано со националното законодавство на земјите-членки.

(д) правилата за суспендирање и обновување на пазарните активности во согласност со Член 36 (1);

(г) специфични правила за пресметка на отстапувања и порамнување на баланса енергија во случај на прекин на пазарните активности, во согласност со Член 39 (1);

(е) планот за тестирање во согласност со Член 43 (2).

3. Доколку земјата-членка го обезбедила тоа, предлозите наведени во точките (а) до (г) и (е) од став 2 може да се достават за одобрување до субјект различен од регулаторниот орган. Регулаторните тела и субјектите назначени од земјите-членки во согласност со овој став одлучуваат за предлозите наведени во став 2 во рок од шест месеци од датумот на поднесувањето од страна на ОЕПС.
4. Условите да дејствуваат како давател на услуги за одбрана на ЕЕС и како давател на услуги за повторно воспоставување на системот ќе бидат утврдени или во националната правна рамка или на договорна основа. Доколку се утврди на договорна основа, секој ОЕПС треба да изработи предлог за соодветните услови до 18 декември 2018 година, со кој ќе се дефинираат најмалку:
  - (а) карактеристиките на услугата што треба да се обезбеди;
  - (б) можноста и условите за агрегација; и
  - (в) за давателите на услуги за повторно воспоставување на системот, целната географска дистрибуција на извори на енергија со способност за самостојно влегување во погон и островска работа.
5. До 18 декември 2018 година, секој ОЕПС го известува регулаторниот орган или субјектот назначен од земјата-членка за одбранбениот план на системот дизајниран согласно Член 11 и планот за повторно воспоставување на системот дизајниран во согласност со Членот 23, или барем следниве елементи на тие планови:
  - (а) целите на одбранбениот план на системот и планот за повторно воспоставување на системот, вклучувајќи ги и феномените што треба да се управуваат или ситуациите што треба да се решат;
  - (б) условите што го поттикнуваат активирањето на мерките на одбранбениот план на системот и планот за повторно воспоставување на системот;
  - (в) образложението на секоја мерка, објаснувајќи како таа придонесува за целите на одбранбениот план на системот и планот за повторно

воспоставување на системот, и страната одговорна за спроведување на тие мерки; и

(г) роковите утврдени во согласност со Членовите 11 и 23 за спроведување на мерките.

6. Кога од ОЕПС се бара или е дозволено според оваа Регулатива да специфицира, утврди или договори барања, услови и методологии што не подлежат на одобрување во согласност со став 2, земјите-членки може да бараат претходно одобрување од регулаторниот орган, од страна на земјата-членка или други надлежни органи на земјите-членки за овие барања, услови и методологии.
7. Доколку ОЕПС смета дека е неопходна измена и дополнување на документите, одобрени во согласност со став 3, барањата предвидени во ставовите 2 до 5 се применуваат на предложениот амандман. ОЕПС кои што предлагаат измена и дополнување ги земаат предвид легитимните очекувања, каде што е потребно, од сопствениците на објектите што произведуваат енергија, сопствениците на потрошувачите и другите засегнати страни засновани врз првично наведените или договорените барања или методологии.
8. Секоја страна може да се жали против релевантен оператор на системот или ОЕПС во врска со обврските или одлуките на тој релевантен оператор на системот или ОЕПС според оваа Регулатива и може да ја упати жалбата до регулаторниот орган кој, постапувајќи како орган за решавање спорови, ќе донесе решение во рок од два месеци по приемот на жалбата. Тој период може да се продолжи за дополнителни два месеца каде што регулаторниот орган ќе побара дополнителни информации. Тој продолжен период може дополнително да се продолжи со согласност на жалителот. Одлуката на регулаторниот орган е обврзувачка освен доколку не се поништи по жалба.

## *Член 5*

### **Консултации и координација**

1. Кога оваа Регулатива предвидува дека ОЕПС се консултира со засегнатите страни за дејствија што ги дефинира пред реално време или во реално време, се применува следната постапка:
  - (а) ОЕПС се консултира барем со страните што треба да бидат консултирани во согласност со Членовите од оваа Регулатива;
  - (б) ОЕПС ќе ги објасни образложението и целта на консултациите и одлуката што треба да ги донесе;
  - (в) ОЕПС собира од Страните наведени во точка (а) какви било релевантни информации и нивна проценка;
  - (г) ОЕПС соодветно ги зема предвид ставовите, ситуациите и ограничувањата на страните што се консултираат;
  - (д) пред да донесе одлука, ОЕПС им дава образложение на Страните консултирани за причините за следење или не на нивните ставови.
2. Кога оваа Регулатива предвидува дека ОЕПС го координира извршувањето на пакет активности во реално време со повеќе Страни, се применува следната постапка:
  - (а) ОЕПС остварува врска најмалку со Страните идентификувани во Членовите на оваа Регулатива кои бараат координација во реално време;
  - (б) ОЕПС ќе ги објасни образложението и целта на координацијата и активностите што треба да се преземат;
  - (в) ОЕПС ќе даде првичен предлог за дејствијата што треба да ги преземе секоја страна;
  - (г) ОЕПС собира од страните наведени во точка (а) какви било релевантни информации и нивна проценка;
  - (д) ОЕПС ќе даде конечен предлог за дејствијата што треба да ги преземе секоја од страните, соодветно земајќи ги предвид ставовите, ситуациите и ограничувањата на засегнатите страни и определувајќи им рок на страните да го искажат своето спротивставување на активностите предложени од ОЕПС;
  - (ѓ) кога засегнатите страни не се спротивставуваат на извршувањето на дејствијата предложени од ОЕПС, секоја страна, вклучително и ОЕПС, ќе ги изврши дејствијата во согласност со предлогот;

(е) ако упатувањето до релевантниот орган не е можно во реално време, ОЕПС спроведува еквивалентна мерка што има најмал можен ефект врз страните кои одбиваат да ја спроведат предложената мерка.

3. Страната може да одбие да ги спроведе мерките во реално време предложени од ОЕПС според постапката за координација опишана во став 2, ако тврди дека со тоа би се нарушило барем едно техничко или законско ограничување или ограничување на личната сигурност или безбедност.

## *Член 6*

### **Регионална координација**

1. При изготвување на неговиот одбрамбен план на ЕЕС согласно Член 11 и неговиот план за повторно воспоставување на системот согласно Член 23 или при преглед на одбрамбен план на ЕЕС согласно Член 50 и план за повторно воспоставување на систем согласно Член 51, секој ОЕПС мора да обезбеди постојаност со соодветни мерки во плановите на ОЕПС во рамките на нивната синхрона област и во плановите на соседните ОЕПС кои припаѓаат на друга синхрона област, барем во случај на следниве мерки:
  - (а) взаемна помош и координација на ОЕПС при вонредна состојба, во согласност со Член 14;
  - (б) процедури за управување со фреквенција, во согласност со Членовите 18 и 28, освен поставување на целна фреквенција за стратегијата за повторно ставање под напон од долу нагоре пред секоја ресинхронизација со меѓусебно поврзаниот преносен систем;
  - (в) помош при процедура за активна моќност, согласно Член 21;
  - (г) стратегија за повторно ставање под напон од горе надолу, согласно Член 27.
2. Проценката на конзистентноста на одбрамбениот план на ЕЕС и планот за повторно воспоставување на системот во согласност со став 1 ги вклучува следниве задачи:
  - (а) размена на информации и податоци, во врска со мерките наведени во став 1, меѓу засегнатите ОЕПС;

(б) утврдување на некомпатибилноста на мерките наведени во став 1 наведени во плановите на вклучените ОЕПС;

(в) идентификување на потенцијални закани за оперативната сигурност во регионот за пресметка на капацитетот. Овие закани вклучуваат, но не се ограничени на, регионални неуспеси во нормалното работење што може да имаат значително влијание врз системите за пренос на вклучените ОЕПС;

(г) проценка на ефективноста на мерките наведени во став 1, утврдени во одбрамбените планови на ЕЕС и плановите за повторно воспоставување на системите за вклучените ОЕПС, при решавање на потенцијалните закани наведени во точка (в);

(д) консултација со РКЦ за да се процени конзистентноста на мерките наведени во став 1 низ целата соодветна синхрона област;

(ѓ) воспоставување мерки за ублажување во случај на некомпатибилност во одбрамбените планови на ЕЕС и плановите за повторно воспоставување на вклучените ОЕПС или во отсуство на мерки во одбрамбените планови на ЕЕС и плановите за воспоставување на системот за вклучените ОЕПС.

3. До 18 декември 2018 година, секој ОЕПС треба да ги достави мерките наведени во став 1 до соодветните РКЦ идентификувани во согласност со Член 77 од Регулативата (ЕУ) 2017/1485. Во рок од три месеци од датумот на доставување на мерките, РКЦ мора да изготви технички извештај за конзистентноста на мерките засновани на критериумите утврдени во став 2. Секоја ОЕПС ќе обезбеди достапност на својот квалификуван персонал за помош на РКЦ подготвувајќи го тој извештај.
4. РКЦ без одлагање го испраќаат техничкиот извештај од став 3 до сите вклучени ОЕПС, кои потоа го доставуваат до релевантното регулаторно тело, како и до ENTSO за електрична енергија (во натамошниот текст: ENTSO-E), за целите на Член 52.
5. Сите ОЕПС во секој регион за пресметување на капацитет се согласуваат на прагот над кој влијанието на мерките на еден или повеќе ОЕПС во вонредна состојба, безнапонска состојба на системот и статусот на повторно воспоставување на системот се смета за значајно за другите ОЕПС во регионот за пресметување на капацитет.

## *Член 7*

### **Јавна консултација**

1. Соодветните ОЕПС се консултираат со засегнатите страни, вклучително и со надлежните органи на сите земји-членки, за предлозите што подлежат на одобрување во согласност со Член 4 (2) (а), (б), (д), (ѓ) и (е). Консултацијата не трае помалку од еден месец.
2. Пред поднесување на нацрт-предлог, релевантниот ОЕПС ќе ги земе предвид ставовите на засегнатите страни изразени за време на консултациите. Во сите случаи, поднесениот предлог треба да обезбеди основано оправдување за вклучување или невклучување на позицијата на засегнатите страни, што ќе се објави навремено - пред или во исто време со објавувањето на предлогот.

## *Член 8*

### **Покривање на трошоци**

1. Трошоците што ги снесат операторите на системот предмет на мрежните тарифни регулативи и кои произлегуваат од обврските утврдени во оваа Регулатива, ги проценуваат релевантните регулаторни тела во согласност со Членот 37 од Директивата 2009/72 / ЕЗ. Трошоците проценети како разумни, ефикасни и пропорционални ќе се покријат преку мрежните тарифи или други соодветни механизми.
2. Доколку тоа го бараат релевантните регулаторни тела, операторите на системот наведени во став 1, во рок од три месеци по барањето, ќе ги обезбедат потребните информации за да се олесни проценката на направените трошоци.

## *Член 9*

### **Обврски за доверливост**

1. Секоја доверлива информација добиена, разменета или пренесена во согласност со оваа Регулатива подлежи на условите за професионална тајност утврдени во ставовите 2, 3 и 4.
2. Обврската за професионална тајност се однесува на сите лица кои подлежат на одредбите на оваа Регулатива.

3. Доверливите информации добиени од лицата наведени во став 2 за време на нивните должности не смеат да бидат соопштени на кое било друго лице или орган, без да се нарушат случаите опфатени со националното законодавство, другите одредби од оваа Регулатива или друго релевантно законодавство на Унијата.
4. Без да се нарушат случаите опфатени со националното законодавство или законодавството на Унијата, регулаторните тела, тела или лица кои добиваат доверливи информации согласно оваа Регулатива можат да ги користат само заради извршување на нивните должности согласно оваа Регулатива.

#### *Член 10*

### **Договор со ОЕПС кој не е опфатен со обврските од оваа Регулатива**

1. Кога синхроната област ги опфаќа и ОЕПС на Унијата и трети земји, до 18 јуни 2019 година, сите ОЕПС на Унијата во таа синхрона област ќе се обидат да склучат со ОЕПС на трети земји кои не се обврзани со оваа Регулатива, договор што претставува основа за нивната соработка во врска со безбедно работење на системот и утврдување аранжмани за усогласеност на ОЕПС на трети земји со обврските утврдени во оваа Регулатива.

## **ГЛАВА II**

### **ОДБРАМБЕН ПЛАН НА ЕЕС**

#### **ДЕЛ 1**

#### **Општи одредби**

#### *Член 11*

### **Изработка на одбрамбен план на ЕЕС**

1. До 18 декември 2018 година, секој ОЕПС треба да изготви одбрамбен план на ЕЕС во договор со соодветните ОДС, ЗКМ, националните регулаторни тела или субјекти наведени во Член 4 (3), соседните ОЕПС и другите ОЕПС на нејзината синхрона област.
2. Кога го развива својот одбрамбен план на ЕЕС, секој ОЕПС мора да ги земе предвид следниве елементи:
  - (а) гранични вредности за оперативни количини утврдени во согласност со Член 25 од Регулативата (ЕУ) 2017/1485;
  - (б) однесувањето и можностите на оптоварување и производството во рамките на синхроната област;
  - (в) посебните потреби на ЗКМ со висок приоритет идентификувани во согласност со став 4 (г) и
  - (г) карактеристиките на неговиот преносен систем и на основните системи на ОДС.
3. Одбрамбениот план на ЕЕС мора да ги содржи најмалку следниве одредби:
  - (а) условите под кои се активира одбрамбениот план на ЕЕС, во согласност со Член 13;
  - (б) Налози на ОЕПС за одбрамбениот план на ЕЕС и
  - (в) мерки што зависат од договор или координација со назначените страни во реално време.
4. Особено, одбрамбениот план на ЕЕС мора да го содржи следново:
  - (а) список на мерки што ОЕПС мора да ги спроведе во своите постројки;
  - (б) список на мерки што ОДС мора да ги спроведат и список на ОДС одговорни за спроведување на тие мерки во нивните постројки;
  - (в) список на ЗКМ одговорни за спроведување на мерките на нивните постројки кои произлегуваат од задолжителните барања на Регулативите (ЕУ) 2016/631, (ЕУ) 2016/1388 и (ЕУ) 2016/1447 или националното законодавство и список на мерки што треба да се имплементирани од тие ЗКМ;
  - (г) список на ЗКМ со висок приоритет и условите за нивно исклучување и
  - (д) рокови за спроведување на секоја мерка наведени во одбрамбениот план на ЕЕС.

5. Одбрамбениот план на ЕЕС мора да ги содржи најмалку следниве технички и организациски мерки утврдени во Дел 2 од Поглавје II:
- (а) акциони планови за системска заштита кои вклучуваат најмалку:
- i. План за под-фреквентно автоматско управување во согласност со Член 15;
  - ii. План за над-фреквентно автоматско управување во согласност со Член 16 и
  - iii. План за автоматско спречување на колапс на напонот во согласност со член 17;
- (б) процедури на одбрамбениот план на ЕЕС кои вклучуваат најмалку:
- i. Постапка за управување при отстапување на фреквенција во согласност со Член 18;
  - ii. постапка за управување при отстапување на напон во согласност со Член 19;
  - iii. постапката за управување со електрична енергија во согласност со Член 20;
  - iv. Постапка за помош за активна моќност во согласност со Член 21; и
  - v. Постапка за мануелно исклучување на оптоварување во согласност со Член 22.
6. Мерките содржани во одбрамбениот план на ЕЕС мора да бидат во согласност со следниве принципи:
- (а) нивното влијание врз корисниците на системот мора да биде сведено на минимум;
- (б) тие ќе бидат економски ефикасни;
- (в) се активираат само мерките што се неопходни и
- (д) тие нема да го водат преносниот систем на ОЕПС или меѓусебно поврзаните преносни системи во вонредна состојба или во безнапонска состојба.

### *Член 12*

#### **Имплементација на одбрамбениот план на ЕЕС**

1. До 18 декември 2019 година, секој ОЕПС ќе ги спроведе мерките од својот одбрамбен план на ЕЕС што треба да се имплементираат на преносниот систем. Отсега, ќе ги одржува спроведените мерки.

2. До 18 декември 2018 година, секој ОЕПС ќе ги извести ОДС приклучени на преносниот систем за мерките, вклучително и роковите за спроведување, кои треба да се спроведат на:
  - (а) постројките на ОДС согласно Член 11 (4); или
  - (б) Постројките на ЗКМ идентификувани во согласност со Член 11 (4) приклучени со нивните системи за дистрибуција или
  - (в) постројките на давателите на услуги за одбрана на ЕЕС приклучени на нивните дистрибутивни системи; или
  - (д) Постројките на ОДС приклучени на нивните дистрибутивни системи.
3. До 18 декември 2018 година, секој ОЕПС треба да ги извести ЗКМ идентификуваните во согласност со Член 11 (4) (в) или давателите на услуги за одбрана на ЕЕС, директно приклучени со неговиот преносен систем, за мерките што треба да се спроведат во нивните постројки, вклучително и роковите за спроведувањето.
4. Кога е предвидено во националното законодавство, ОЕПС ги известува директно ЗКМ идентификувани согласно со точката (в) на Член 11 (4), давателите на услуги за одбрана на ЕЕС или ОДС приклучени на дистрибутивните системи за мерките што треба да се спроведат на нивните постројки, вклучувајќи ги и рокови за нивно спроведување. Тој ќе го информира засегнатиот ОДС за ова известување.
5. Кога ОЕПС го известува ОДС во согласност со став 2, ОДС ќе ги извести за возврат, без одлагање, ЗКМ, давателите на услуги за одбрана на ЕЕС и ОДС приклучени на системот за дистрибуција за мерките на одбрамбениот план на ЕЕС што тие треба да ги спроведат на нивните соодветни постројки, вклучително и роковите за нивно спроведување.
6. Секој известен ОДС, ЗКМ и давател на услуги за одбрана на ЕЕС на системот:
  - (а) ги спроведува мерките известени во согласност со овој Член најдоцна во рок од 12 месеци од датумот на известување;
  - (б) да го потврди спроведувањето на мерките до операторот на системот кој побара нивно спроведување, кој потоа, доколку тој оператор не е ОЕПС, ја испраќа таа потврда до ОЕПС и
  - (в) ги одржуваат мерките спроведени во нивните постројки.

## **Активирање на одбрамбениот план на ЕЕС**

1. Секој ОЕПС ги активира процедурите на својот одбрамбен план на ЕЕС во согласност со Член 11 (5) (б) во координација со ОДС и ЗКМ идентификувани во согласност со Член 11 (4) и со давателите на услуги за одбрана на ЕЕС.
2. Покрај автоматски активираните шеми од одбрамбениот план на ЕЕС, во согласност со Член 11 (5) (а), секој ОЕПС ја активира процедурата од одбрамбениот план на ЕЕС кога:
  - (а) системот е во вонредна состојба во согласност со критериумите утврдени во Член 18 (3) од Регулативата (ЕУ) 2017/1485 и нема достапни корективни мерки за враќање на системот во нормална состојба;
  - (б) ако, врз основа на оперативната сигурносна анализа, оперативната сигурност на преносниот систем бара активирање на мерка од одбрамбениот план на ЕЕС во согласност со Член 11 (5) заедно со достапните корективни мерки.
3. Секој ОДС и ЗКМ утврдени во согласност со Член 11 (4) и секој давател на услуги на одбрана на ЕЕС, без непотребно одложување, извршуваат наредби од одбрамбениот план на ЕЕС издадени од ОЕПС согласно Член 11 (3) (в), во согласност со процедурите утврдени во одбрамбениот план на ЕЕС утврдени во Член 11 (5) (б).
4. Доколку ОЕПС ги активира процедурите на својот одбрамбен план на ЕЕС во согласност со Член 11 (5) (б) кои имаат значително прекугранично влијание, ОЕПС ги активира во координација со засегнатите ОЕПС.

### *Член 14*

#### **Взаемна помош и координација на ОЕПС при вонредна состојба**

1. На барање на ОЕПС кој е во вонредна состојба, секој ОЕПС ќе ја обезбеди целата можна помош на ОЕПС кој ја побарал помошта преку интерконектори, под услов тоа да не предизвика неговиот преносен систем или меѓусебно поврзаните преносни системи да преминат во вонредна состојба или безнапонска состојба.
2. Доколку е потребно да се обезбеди помош преку интерконектори со еднонасочна струја, земајќи ги предвид техничките карактеристики и

способностите на HVDC системот, помошта може да ги содржи следниве мерки:

(а) дејства за мануелно регулирање на преносната активна моќност за да му се помогне на ОЕПС во вонредна состојба да ги доведе протоците на електрична енергија во рамките на оперативните сигурносни ограничувања или фреквенцијата на соседната синхрона област во рамките на ограничувањата на фреквенцијата на системот за состојбата на предупредување дефинирана согласно Член 18 (2) од Регулативата (ЕУ) 2017 / 1485 година;

(б) функции за автоматска контрола на преносната активна моќност врз основа на сигналите и критериумите утврдени во Член 13 од Регулативата (ЕУ) 2016/1447;

(в) автоматска промена на фреквенцијата во согласност со Членовите 15 до 18 од Регулативата (ЕУ) 2016/1447 во случај на островска работа;

(г) промена на напон и реактивна моќност согласно Член 24 од Регулативата (ЕУ) 2016/1447 и

(д) какво било друго соодветно дејство.

3. Секој ОЕПС може да пристапи кон мануелно исклучување на кој било елемент на преносниот систем што има значително прекугранично влијание, вклучително и интерконектор, во согласност со следниве барања:

(а) ОЕПС се координира со соседните ОЕПС; и

(б) ова дејство нема да го доведе преостанатиот меѓусебно поврзан преносен систем во вонредна состојба или во безнапонска состојба.

4. Без оглед на став 3, ОЕПС може мануелно да исклучи кој било елемент на преносниот систем што има значително прекугранично влијание, вклучително и интерконектор, без координација, во исклучителни околности што подразбираат прекршување на оперативните сигурносни ограничувања, за да спречи загрозување на безбедноста на персоналот или оштетување на опремата. Во рок од 30 дена по инцидентот, ОЕПС подготвува извештај барем на англиски јазик кој содржи детално објаснување на образложението, спроведувањето и влијанието на ова дејство и го доставува до релевантниот регулаторен орган во согласност со Член 37 од Директивата 2009/72 / ЕЗ и соседните ОЕПС, и да го направат достапен на засегнатите значајни корисници на системот.

## **ДЕЛ 2**

### **Мерки на Одбрамбениот план на ЕЕС**

#### *Член 15*

#### **Автоматска шема на контрола под фреквенција**

1. Шемата за автоматска контрола на подфреквенцијата на вклучува шема за автоматско исклучување на побарувачката со ниска фреквенција и поставките на ограничениот фреквентен чувствителен режим-подфреквенција во
1. областа на контролата на фреквенцијата на оптоварувањето (LFC)